Europees Parlement
2024-2029

Commissie begrotingscontrole

2024/2052(INI)

21.2.2025

ONTWERPVERSLAG

over de controle van de financiële activiteiten van de Europese Investeringsbank – jaarverslag 2023
(2024/2052(INI))

Commissie begrotingscontrole

Ondřej Knotek

INHOUD

Blz.

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT.....3

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de controle van de financiële activiteiten van de Europese Investeringsbank – jaarverslag 2023
(2024/2052(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien het activiteitenverslag 2023 van de Europese Investeringsbank (EIB) van 1 februari 2024 getiteld “Een blauwdruk voor duurzaam leven” en het document van de EIB van 2 februari 2023 getiteld “EIB Group Operational Plan 2023-2025”,

– gezien het investeringsverslag 2023/2024 van de EIB getiteld “Transforming for competitiveness”, gepubliceerd op 7 februari 2024,

– gezien het document van de EIB van 8 mei 2023 getiteld “Mid-term review of the EIB Energy Lending Policy”,

– gezien het verslag over de uitvoering van het transparantiebeleid van de EIB-groep in 2023, dat op 1 juli 2024 is gepubliceerd,

– gezien het document van de EIB van 27 november 2023 getiteld “The EIB Group PATH Framework – Version 1.2 November 2023 – Supporting counterparties on their pathways to align with the Paris Agreement”,

– gezien de documenten van de EIB van 21 juni 2024 getiteld “EIB Group 2024-2027 Strategic Roadmap” en van 29 november 2023 getiteld “EIB Global Strategic Roadmap”,

– gezien het duurzaamheidsverslag 2023 van de EIB-groep, gepubliceerd op 25 juli 2024,

– gezien de informatieve nota van de EIB van 6 februari 2023 getiteld “The European Investment Bank’s approach to human rights”,

– gezien het verslag over de EIB-Groep Klachtenregeling 2023, gepubliceerd op 10 juni 2024,

– gezien het document van de EIB van 14 oktober 2024 getiteld “Diversity, Equity and Inclusion at the EIB Group”,

– gezien de publicatie van de EIB van 23 september 2024 getiteld “EIB Audit Committee Annual Reports for the year 2023”,

– gezien het verslag van de EIB van 15 juli 2024 getiteld “EIB Group activities in EU cohesion regions in 2023”,

– gezien het verslag van de EIB van 19 oktober 2023 getiteld “EIB Investment Survey 2023 – European Union overview”,

– gezien het verslag van de EIB van 26 juni 2024 getiteld “EIB Group support for EU businesses: Evidence of impact in addressing market failures”,

– gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 5 maart 2024 getiteld “Een nieuwe strategie voor de Europese defensie-industrie — De paraatheid van de EU waarborgen door te zorgen voor een snel reagerende en weerbare Europese defensie-industrie” (JOIN(2024)0010),

– gezien het Speciaal verslag 22/2024 van de Europese Rekenkamer getiteld “Dubbele financiering uit de EU-begroting”,

– gezien het verslag van de EIB van 29 december 2023 getiteld “European Investment Bank Group Risk Management Disclosure Report – June 2023”,

– gezien artikel 55 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole (A10-0000/2025),

A. overwegende dat de EIB op basis van de omvang van haar leningen en kredieten de grootste multilaterale ontwikkelingsbank ter wereld is;

B. overwegende dat de EIB, als multilaterale investeringsbank die eigendom is van de EU-lidstaten, wordt bestuurd door een Raad van Gouverneurs, een Raad van Bewind en een Directie, en haar eigen interne mechanismen heeft voor verantwoordingsplicht, bestuur en controle;

C. overwegende dat de EIB actief is op een concurrerende markt, maar ook een EU-orgaan is dat wordt geacht zich te houden aan hoge normen van transparantie en participatie van belanghebbenden;

D. overwegende dat de EIB horizontale doelstellingen heeft voor klimaatactie en ecologische duurzaamheid, economische en sociale cohesie en convergentie, digitale transitie en ondersteuning van de prioriteiten voor het externe optreden van de EU in de wereld, en dat haar financiering is afgestemd op de politieke prioriteiten van de EU;

E. overwegende dat de EIB ook is belast met het via leningactiviteiten aantrekken van middelen, die essentieel zijn voor de uitvoering van het EU-beleid;

F. overwegende dat in de strategische agenda van de Europese Raad voor 2024-2029 wordt voorzien in een grotere rol voor de EIB-groep als katalysator van de defensie en veiligheid van de EU, en dat in deze agenda wordt onderstreept dat het concurrentievermogen van de EU moet worden versterkt door middel van een aanzienlijke collectieve investeringsinspanning, in het kader waarvan zowel publieke als private middelen moeten worden gemobiliseerd;

G. overwegende dat in het Draghi-verslag over de toekomst van het Europese concurrentievermogen[1] tal van suggesties worden gedaan om de rol van de EIB in de

[1] Draghi, M., *The future of European competitiveness*, september 2024.

financiering van het EU-beleid verder uit te breiden en de EIB in staat te stellen meer risico te nemen;

H. overwegende dat het van essentieel belang is om de belemmeringen voor de toegang tot financiering voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) en midcaps weg te nemen; overwegende dat openbare garantie- en kredietregelingen een belangrijk contracyclisch beleidsinstrument zijn, met name tijdens economische recessies, maar ook voor de vermindering van structureel marktfalen;

I. overwegende dat de EIB een essentieel onderdeel is van de Europese financiële architectuur voor ontwikkeling en de grootste multilaterale kredietverstrekker in de nabuurschapsregio's van de EU;

J. overwegende dat het welslagen van het EU-beleid en de doeltreffendheid van de uitvoering ervan in toenemende mate van de EIB-groep afhangen; overwegende dat het duidelijk is dat de intensiteit en kwaliteit van het toezicht van het Parlement op de financiële activiteiten van de EIB in overeenstemming moeten zijn met de intensiteit van de samenwerking tussen de EIB en de Commissie, die inmiddels zeer significant is;

K. overwegende dat het bedrijfsmodel van de EIB de hoogste normen van integriteit, verantwoordingsplicht en transparantie vereist, dat er adequate maatregelen moeten worden genomen om alle vormen van fraude, witwassen, terrorismefinanciering en georganiseerde misdaad tegen te gaan, en dat deze maatregelen voortdurend moeten worden geactualiseerd;

Financiële verrichtingen en prestaties

1. merkt op dat de EIB doeltreffend en doelmatig heeft gepresteerd in een internationale context die werd beïnvloed door mondiale uitdagingen in verband met geopolitieke situaties, de gevolgen van klimaatverandering en andere situaties die van invloed zijn op de mondiale economie;

2. merkt op dat het geconsolideerde resultaat van de EIB-groep op basis van de internationale standaard voor financiële verslaglegging (IFRS) in 2023 2 272 miljard EUR bedroeg, ten opzichte van 2 327 miljard EUR in 2022 (een daling van 2,4 % op jaarbasis);

3. merkt op dat de totale liquiditeitsratio van de EIB tot eind 2023 binnen de interne grenzen is gebleven; benadrukt dat de AAA-rating van de EIB met een "stabiel" perspectief noodzakelijk is om op de markt voldoende financieringsbronnen tegen voordelige tarieven te vinden, en dat deze behouden moet blijven; beklemtoont dat de hoge kredietwaardigheid van de EIB essentieel is voor haar succesvolle bedrijfsmodel;

4. merkt op dat de totale uitbetalingen van de EIB in 2023 54,4 miljard EUR bedroegen (waarvan 53,4 miljard EUR uit de eigen middelen van de EIB), tegenover 54,3 miljard EUR in 2022 (waarvan 53,3 miljard EUR uit de eigen middelen van de EIB); merkt op dat, volgens een economisch model dat de economische afdeling van de EIB en het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek van de Commissie gezamenlijk hebben ontwikkeld, de totale investeringen binnen de EU waarvoor de EIB-groep alleen al in 2023 contracten ondertekende, tegen 2027 ongeveer 1 460 000 nieuwe banen

zullen hebben gecreëerd in de EU-27 en een effect zullen hebben op de economie van de EU dat gelijkstaat aan een stijging van het bbp met 1,03 procentpunt;

InvestEU, de vereenvoudiging van het meerjarig financieel kader en de herstel- en veerkrachtfaciliteit

5. is ingenomen met de goedkeuring op 13 december 2023 van het operationeel plan van de EIB-groep voor 2024-2026, waarin een overzicht wordt gegeven van de geformuleerde prioriteiten en van de activiteiten die moeten worden uitgevoerd om de strategie van de EIB-groep voor de komende drie jaar te verwezenlijken;

6. herinnert eraan dat 75 % (19,6 miljard EUR) van de EU-begrotingsgarantie die in het kader van de InvestEU-verordening is verstrekt, aan de EIB-groep is toegewezen[2]; benadrukt dat de EIB alleen al in 2023 dertig verrichtingen in het kader van InvestEU voor een totaalbedrag van 9,1 miljard EUR heeft goedgekeurd;

7. benadrukt dat de EIB binnen het huidige meerjarig financieel kader 2021-2027 87 mandaten van de Commissie beheert, een aantal dat oploopt tot ongeveer 130 als de mandaten die betrekking hebben op gedeeld beheer en die door lokale overheden en de lidstaten zijn toegekend, worden meegerekend, en merkt op dat de EIB hiervoor maar liefst 457 verslagen per jaar opstelt; wijst erop dat vermindering van de bureaucratie en vereenvoudiging als noodzakelijk worden geacht om de middelen beter te kunnen aanwenden;

8. benadrukt dat de EIB zes mandaten voor de herstel- en veerkrachtfaciliteit in vier lidstaten beheert, die zijn ondertekend in 2021 (Griekenland en Italië), in 2022 (Roemenië) en in 2024 (Spanje), voor een totale waarde van 8,7 miljard EUR; begrijpt echter dat de invoering van instrumenten op basis van “financiering die niet gekoppeld is aan kosten”, die met de herstel- en veerkrachtfaciliteit sterk in aantal zijn toegenomen, objectief gezien het risico op fouten en wanbeheer, met name dubbele financiering, verhoogt; verzoekt de Commissie en de EIB, in haar hoedanigheid van belangrijkste partner en adviseur, geen nieuwe voorstellen in te dienen waarvoor de herstel- en veerkrachtfaciliteit wordt gebruikt als blauwdruk voor het opzetten van financieringsmechanismen, ook niet in het komende voorstel van de Commissie voor een meerjarig financieel kader voor de periode na 2027; herhaalt dat de vereenvoudiging die de EIB nastreeft, niet ten koste mag gaan van de deugdelijkheid van het beheer van de middelen van de EU en van de mogelijkheid om controle uit te oefenen teneinde relevante actoren ter verantwoording te kunnen roepen, zoals vastgelegd in de Verdragen;

Energiezekerheid

9. merkt op dat de EIB blijft bijdragen aan de energievoorzieningszekerheid, voornamelijk door de versterking van de elektriciteitsnetten en grensoverschrijdende infrastructuur, de vermindering van de vraag naar energie door middel van energie-efficiëntieprojecten en de bevordering van koolstofarme energieopwekking; onderstreept dat de EIB nieuwe

[2] Verordening (EU) 2021/523 van het Europees Parlement en de Raad van 24 maart 2021 tot vaststelling van het InvestEU-programma en tot wijziging van Verordening (EU) 2015/1017 (PB L 107 van 26.3.2021, blz. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

dimensies van energiezekerheid heeft bevorderd, zoals vraagrespons en energieopslag, en de ontwikkeling heeft bevorderd van een duurzame aanvoer van de kritieke grondstoffen die nodig zijn voor de energietransitie;

10. herhaalt zijn oproep om energiearmoede aan te pakken en wijst erop dat de energiecrisis de inflatiedruk aanwakkert, de voedselonzekerheid vergroot en het budget van huishoudens onder druk zet, en verzoekt de EIB gebruik te maken van het mechanisme voor een rechtvaardige transitie en het moderniseringsfonds om de regio's en bevolkingsgroepen te steunen die het zwaarst door de energietransitie worden getroffen; is zich ervan bewust dat veel sectoren voor steeds grotere uitdagingen komen te staan door het gezamenlijke effect van de vereiste aanpassing aan de Green Deal-doelstellingen en de gevolgen van de energiecrisis en stijgende inflatie; roept de EIB op haar inspanningen op te voeren om de kapitaalkosten van schone technologieën te verlagen;

11. merkt op dat de EIB-groep in juli 2023 de financieringsdoelstellingen voor de vastlegging van oktober 2022 heeft verhoogd van 30,0 miljard EUR naar 45,0 miljard EUR tot 2027 (REPowerEU+), teneinde haar inspanningen voor de bevordering van energiezekerheid in de EU op te voeren;

12. benadrukt dat de EIB in 2023 ongeveer 21,4 miljard EUR aan financiering heeft verstrekt voor energiegerelateerde projecten, waarvan ongeveer 19,8 miljard EUR in de EU en 1,6 miljard EUR buiten de EU;

13. is van mening dat waterstof en waterstofderivaten, vooral wanneer deze uit hernieuwbare bronnen worden verkregen, een rol kunnen spelen bij de verwezenlijking van de decarbonisatiedoelstellingen van de EU en het verminderen van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen; roept de EIB op een sleutelrol te spelen bij het mobiliseren van particuliere investeringen;

Defensie- en veiligheidsbeleid

14. benadrukt dat de Raad van Bewind van de EIB in mei 2024 het actieplan inzake veiligheid en defensie van de EIB-groep heeft goedgekeurd om de steun voor de veiligheids- en defensie-industrie van de EU op te voeren; wijst erop dat de EIB-steun wordt verleend aan kmo's en innovatieve start-ups in de veiligheids- en defensiesector volgens het beginsel van "tweeërlei gebruik", waarbij het criterium van "geloofwaardig civiel gebruik" wordt gehandhaafd, maar de inkomstentest wordt afgeschaft;

15. onderstreept de toegevoegde waarde van de innovatieve maatregelen die de EIB heeft getroffen om investeringen in veiligheid en defensie te versnellen, en van de onestopshop die fungeert als centraal aanspreekpunt voor klanten en externe belanghebbenden die van EIB deskundige bijstand ontvangen om eenvoudiger toegang te kunnen krijgen tot de steun van de EIB-groep;

16. is zich ervan bewust dat de EIB in juni 2023 een verhoging heeft goedgekeurd van het strategisch Europees veiligheidsinitatief voor investeringen in veiligheid in de EU, waar ook de ruimtevaart en cyberbeveiligingssector onder vallen, van 6,0 miljard EUR naar 8,0 miljard EUR voor de periode van 2022 tot 2027; moedigt de EIB aan de

institutionele partnerschappen met het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma en andere potentieel relevante partners te versterken;

17. waardeert de samenwerking van de EIB met het Europees Defensieagentschap en is ingenomen met de ondertekening van een bijgewerkte versie van het memorandum van overeenstemming tussen de twee organen op 3 oktober 2024;

Sociale infrastructuur en huisvesting

18. benadrukt dat de koop- en huurprijzen van woningen de afgelopen jaren aanzienlijk zijn gestegen, waardoor veel grootstedelijke gebieden in de EU minder betaalbaar en toegankelijk zijn geworden; is ingenomen met de opname van steun voor sociale infrastructuur in de acht strategische prioriteiten van de EIB-groep voor 2024-2027 en is het ermee eens dat investeringen in energie-efficiënte, duurzame en toegankelijke huisvesting, hypermoderne gezondheidszorg en onderwijs van vitaal belang zijn om de productiviteit te verhogen en bij te dragen tot sterke en veerkrachtige samenlevingen;

19. is van mening dat de ontwikkeling van sociale huisvesting moet worden bevorderd door middel van samenwerking met lokale overheden, lokale regeringen en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld; is zich ervan bewust dat voor een doeltreffend optreden van de EIB in de sector huisvesting en sociale infrastructuur ook belemmeringen in het beleid en de regelgeving moeten worden weggenomen;

Steun voor voor kmo's, midcaps, start-ups en scale-ups, de kapitaalmarktenunie en de rol van het Europees Investeringsfonds

20. benadrukt dat kmo's, start-ups en scale-ups cruciaal zijn voor de economie van de EU; wijst erop dat deze bedrijven grote problemen ondervinden bij de toegang tot financiering, markten en talent, wat hun groei beperkt; stelt dat groei en dynamiek van bedrijven de belangrijkste motoren zijn voor innovatie, concurrentiekracht en productiviteit; moedigt de EIB-groep aan aandacht te blijven besteden aan deze kwesties door middel van op maat gesneden financiële programma's, risicodelingsmechanismen en op bedrijven gerichte financiële instrumenten;

21. is van mening dat een sterkere kapitaalmarktenunie de securitisatie- en durfkapitaalmarkten een impuls zal geven, waardoor het mogelijk wordt meer te investeren in de reële economie, en dat prioriteit moet worden toegekend aan de financiering van Europese scale-ups met Europees kapitaal, waarvan het European Tech Champions Initiative, dat in februari 2023 werd gelanceerd om veelbelovende Europese techbedrijven te financieren, een goed voorbeeld is; merkt op dat het European Tech Champions Initiative wordt aangevuld door het European Scale-up Initiative, waarmee wordt beoogd cruciale financiering te verstrekken voor Europese hightechbedrijven in de late ontwikkelingsfase;

22. is zich ervan bewust dat het de missie van het Europees Investeringsfonds (EIF) is om de toegang tot financiering voor Europese micro-, kleine en middelgrote ondernemingen te verbeteren; is van mening dat de activiteiten van het EIF ter bevordering van de ontwikkeling van het Europese ecosysteem voor durfkapitaal moeten worden uitgebreid;

23. prijst de steun die de EIB-groep alleen al in 2023 verleende aan ongeveer 400 000 kmo's en midcaps in de vorm van 31,1 miljard EUR aan financiering, waaronder leningen en garanties voor bedrijven (waarvan 14,9 miljard EUR via het EIF), wat resulteerde in de mobilisatie van meer dan 134 miljard EUR, en merkt op dat de EIB hiervoor heeft samengewerkt met bijna driehonderd partnerinstellingen in heel Europa;

24. herinnert eraan dat de steun via het Europees Garantiefonds in 2023 afliep en dat met de betalingen vanuit dit fonds om kmo's te helpen te herstellen van de negatieve gevolgen van de pandemie, ongeveer 200 000 kmo's in de hele EU zijn bereikt; herinnert aan de bezorgdheid die in eerdere resoluties is geuit omtrent de transparantie van de besluitvormingsprocessen en de informatie over eindbegunstigden;

25. merkt op dat de maatregelen van het EIF om witwassen en terrorismefinanciering tegen te gaan, onder meer bestaan uit het beoordelen van de risico's die samenhangen met producten en transacties, het uitvoeren van passende zorgvuldigheid bij tegenpartijen, het screenen van de eigendomsstructuur en belangrijke personen op sancties en negatieve mediaberichten, het invoeren van verplichte opleidingen voor al het personeel en het sluiten van een overeenkomst met de Luxemburgse financiële inlichtingendienst over de melding en follow-up van gedetecteerde verdachte transacties;

Belangrijke beleidsterreinen: cohesie, klimaatactie en ecologische duurzaamheid, en digitalisering

26. waardeert het dat de EIB in haar oriënterende nota 2021-2027 over cohesie heeft toegezegd ten minste 40 % van haar totale financiering in de EU tussen 2022 en 2024 in te zetten voor projecten in cohesieregio's, en dat deze financiering in 2023 42 % van de totale leningen in de EU vertegenwoordigde (ten opzichte van 40 % in 2022); onderstreept dat het aandeel van EIB-financiering dat aan minder ontwikkelde regio's wordt toegewezen, is gestegen van 24 % in 2022 naar 26 % in 2023 en 17,2 miljard EUR bedroeg, ruim boven het streefcijfer van 21 % dat is vastgesteld in de oriënterende nota over cohesie van de EIB voor 2023; verzoekt de EIB wederom door te gaan met het monitoren en analyseren van de tekortkomingen die ervoor zorgen dat bepaalde regio's of landen niet ten volle voordeel kunnen halen uit de financiële steun en bijstand van de EIB;

27. erkent dat de adviesdiensten van de EIB de afgelopen 15 jaar meer dan duizend projecten in cohesieregio's hebben ondersteund; is van mening dat meer aandacht moet worden besteed aan voorlichting over en de actieve bevordering van financieringsmogelijkheden in minder ontwikkelde en overgangsregio's;

28. neemt nota van de vele maatregelen ter ondersteuning van de gezondheidszorg die de EIB in de cohesieregio's heeft bevorderd, waaronder HERA Invest, een garantie van 100 miljoen EUR die in partnerschap met de Commissie is ingesteld om investeringen in geavanceerde onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten te ondersteunen; moedigt de EIB aan om gerichte investeringen te bevorderen in de belangrijkste systemische randvoorwaarden in cohesieregio's, zoals toegang tot gezondheidszorg en onderwijs, sociale en betaalbare huisvesting, digitale connectiviteit en lokale financiering voor steden en regio's, hetzij via directe leningen (zoals de Urban Framework Loan) of via financiële instrumenten, en om voort te bouwen op de synergieën tussen EU-subsidies

en EIB-leningen om grensoverschrijdende spoorverbindingen te garanderen, die van cruciaal belang zijn voor een betere integratie binnen de interne markt van de EU;

29. benadrukt dat de EIB alleen al in 2023 contracten voor 41,8 miljard EUR aan financiering voor klimaatactie en 25,1 miljard EUR voor ecologische duurzaamheid heeft ondertekend (respectievelijk 35,1 miljard EUR en 15,9 miljard EUR in 2022); merkt op dat de EIB-financiering voor aanpassing aan klimaatverandering in 2023 in totaal 2,7 miljard EUR bedroeg, wat overeenkomt met 6,4 % van de totale klimaatactie (vergeleken met 1,9 miljard EUR, of 5,4 %, in 2022); benadrukt dat financiering voor klimaatactie en ecologische duurzaamheid als geheel goed was voor 60 % van de EIB-financiering in 2023;

30. is verheugd dat de EIB landbouw en bio-economie tot haar belangrijkste prioriteiten rekent; herhaalt dat de landbouwsector voor steeds grotere uitdagingen staat en dat boeren in de EU zich moeten aanpassen aan de doelstellingen van de Europese Green Deal, en de stijgende inflatie en de verstorende gevolgen van de energiecrisis moeten opvangen; verzoekt de EIB-groep haar betrokkenheid bij de landbouwsector te vergroten;

31. is ingenomen met het feit dat de EIB een van de belangrijkste voorvechters van digitalisering in de EU is; moedigt de EIB aan haar steun voor digitale netwerken op te voeren en de autonomie van de EU op het gebied van sleuteltechnologieën te stimuleren;

32. merkt op dat de cyberbeveiligingssector een cruciale rol speelt in de bescherming van bedrijven en overheden tegen steeds geavanceerdere digitale bedreigingen; is ingenomen met de toename van de investeringen in veiligheid van 6 miljard EUR naar 8 miljard EUR, gefinancierd via het strategisch Europees veiligheidsinitiatief om veiligheidsproblemen aan te pakken, onder meer in de nieuwe ruimtevaartindustrie;

Activiteiten van de EIB buiten de EU

33. onderstreept dat EIB Global in het tweede jaar van haar bestaan voor 8,4 miljard EUR aan financiering heeft verstrekt (in 2022 was dit 9,1 miljard EUR); merkt op dat, aangezien de financiering van EIB Global beperkt is tot 50 % van de totale kosten van een project, de gezamenlijke financiering van investeringen met instellingen voor ontwikkelingsfinanciering en multilaterale ontwikkelingsbanken gangbaar is; verzoekt de EIB en de Commissie te investeren in interne audit- en onafhankelijke controlefuncties om de integriteit en soliditeit van verrichtingen met niet-EU-partners te waarborgen;

34. benadrukt dat alle interventies van de EIB in Oekraïne moeten worden gebaseerd op de prioriteiten voor wederopbouw en volledig moeten worden afgestemd op de prioriteiten en methoden die in het Oekraïneplan zijn vastgelegd; merkt op dat de EIB zich nog meer inspant om fraude en corruptie in het kader van projecten van de EIB-groep in Oekraïne te voorkomen, te ontmoedigen en te onderzoeken; herhaalt zijn oproep om strikte voorwaarden te verbinden aan de financiële bijstand aan Oekraïne en door middel van beleidsclausules, onder meer inzake bezoekrechten en toegang tot informatie en gebouwen, een toereikend toezicht te waarborgen;

35. is van mening dat een grotere betrokkenheid van de EIB gunstig zou zijn voor zowel de wederopbouw van Oekraïne als voor het uitbreidingsproces, en ook voor toekomstige partnerschappen in het kader van de Global Gateway-agenda en het nabuurschapsbeleid van de EU, en positief kan bijdragen aan de duurzameontwikkelingsdoelstellingen; moedigt de Commissie aan om zo veel mogelijk samen te werken met de EIB om de strategische autonomie van de EU, met name op het gebied van energie en grondstoffen, te versterken;

36. benadrukt dat de EIB, om Oekraïne te steunen, sinds het begin van het conflict met Rusland in 2014 een kredietportefeuille van meer dan 7 miljard EUR heeft opgebouwd; benadrukt dat de risicopositie van de EIB (uitbetaalde en nog niet uitbetaalde leningen) op 31 december 2023 5 750 miljard EUR bedroeg, en dat deze voornamelijk is gedekt door EU-garanties in het kader van het mandaat voor externe leningen;

37. neemt nota van de vele acties die zijn uitgevoerd in Moldavië om de gevolgen van de economische recessie en de energiecrisis te verzachten en het land te steunen op zijn traject naar EU-lidmaatschap, en in de westelijke Balkan, waar EIB Global in 2023 1,2 miljard EUR investeerde, plus een extra bedrag van 700 miljoen EUR om de verkeersveiligheid te vergroten en de spoorwegennetten te verbeteren; is ingenomen met de goedkeuring in 2024 van de hervormings- en groeifaciliteit voor de Westelijke Balkan;

Verantwoordingsstructuur van de EIB

38. herinnert eraan dat het interne toezicht bij de EIB onder leiding staat van het inspectoraat-generaal (IG), dat bestaat uit drie afdelingen die zich bezighouden met verantwoording − evaluatie van verrichtingen, de klachtenregeling en fraudeonderzoek − en elkaar aanvullen en bijdragen aan een consistente behandeling van aantijgingen en klachten;

39. merkt op dat de klachtenregeling van de EIB (EIB-CM) in 2023 in totaal 104 zaken heeft behandeld (97 in 2022); merkt op dat er in 2023 zestig nieuwe klachten zijn ontvangen (54 in 2022), waarvan er 44 ontvankelijk werden verklaard en 29 betrekking hadden op door de EIB gefinancierde projecten, waarvan 27 buiten Europa;

40. merkt op dat de commissie voor klachten over aanbestedingen van de EIB de onafhankelijke commissie van de EIB is die klachten behandelt over aanbestedingsprocedures in het kader van door de EIB gefinancierde projecten buiten de EU;

41. is ingenomen met de inspanningen van de onderzoeksafdeling (IG/IN) om samen te werken en inspanningen te coördineren met de andere onderdelen van de fraudebestrijdingsarchitectuur van de EU, met name het Europees Bureau voor fraudebestrijding en het Europees Openbaar Ministerie, die in 2023 37 % van de verwijzingen voor onderzoeken (27 van de 74 zaken) ontvingen;

42. merkt op dat de IG/IN proactieve fraudeopsporingsactiviteiten uitvoert met behulp van het instrument voor de beoordeling van fraude- en integriteitsrisico's en de robot voor het opsporen van corruptierisico's bij aanbestedingen, en dat er in 2023 tijdens

24 beoordelingen verrichtingen zijn geselecteerd voor drie volledige en diepgaande proactieve integriteitscontroles;

43. betreurt het dat in het jaarverslag van de IG/IN, ondanks herhaalde oproepen van het Parlement, geen adequate informatie wordt verschaft over de financiële omvang van de behandelde gevallen, de betrokken middelen of mandaten, het soort projecten in kwestie, de getroffen risicobeperkende maatregelen en de rol van de diensten van de EIB en van tussenpersonen of partners, en zelfs van de betrokken lidstaten; herhaalt zijn oproep aan de IG/IN om verder te gaan dan het geven van een louter verhalende beschrijving van een paar casestudy's en waardevolle informatie te verschaffen over de mate waarin de financiële belangen beschermd zijn;

44. is zich ervan bewust dat het uitsluitingsbeleid van de EIB voorziet in een autonome uitsluitingsprocedure, maar dat deze wat besluitvormingsnormen, resultaten en rechtsmiddelen betreft niet volledig gelijkwaardig is aan het systeem voor vroegtijdige opsporing en uitsluiting van de Commissie; herhaalt zijn verzoek aan de Commissie om de mogelijke lacunes in kaart te brengen en correcties voor te stellen, waaronder een versnelde procedure voor de handhaving van uitsluitingsbesluiten van de EIB via het systeem voor vroegtijdige opsporing en uitsluiting; merkt op dat in 2023 vijf bedrijven via uitsluitingsprocedures op basis van IG/IN-bevindingen voor een periode van vijf jaar zijn uitgesloten van deelname aan door de EIB gefinancierde activiteiten;

45. is verheugd over de goedkeuring in 2023 van het beleid inzake het interne controlekader van de EIB-groep; moedigt de Bank aan gevolg te geven aan de opmerkingen van haar Comité ter controle van de boekhouding dat zowel het kader voor interne audits als dat voor controles groepsfuncties moeten worden;

46. merkt op dat de onafhankelijke externe controleur van de EIB de derde verdedigingslinie vormt; wijst erop dat de regelmatige roulatie van controleurs en opdrachten nieuwe perspectieven mogelijk maakt, en merkt daarom op dat de externe controleur van de EIB periodiek moet rouleren, maar dat zijn mandaat verlengd is tot 2027 en dat hij sinds 2009 de controleur van de EIB-groep is;

47. waardeert het dat het risicobeheerkader en de halfjaarlijkse verslagen over risicobeheer van de EIB-groep doeltreffend zijn en zijn afgestemd op de eisen en technische normen van de Europese Bankautoriteit;

48. begrijpt dat de EU-instellingen, in overeenstemming met de veranderende behoeften van de EU, in 2024 de door de Raad van Gouverneurs van de EIB voorgestelde statutenwijziging hebben goedgekeurd door de statutaire limiet voor haar hefboomratio[3] te wijzigen en deze te verhogen van 250 % naar 290 %, om de EIB in staat te stellen meer te investeren zonder haar eigenvermogensbasis te vergroten;

49. is van mening dat de gewijzigde hefboomratio de weg vrijmaakt voor het nemen van meer risico; erkent dat investeringen in hernieuwbare energie en duurzame infrastructuur en investeringen in innovatieve technologieën essentieel zijn voor het concurrentievermogen van de EU, maar dat er vaak een groter risico mee is gemoeid vanwege het onzekere rendement; wijst erop dat het nemen van meer risico's de volatiliteit van de rendementen van de EIB kan vergroten, maar merkt op dat de EIB

[3] De hefboomratio bepaalt hoeveel de EIB kan uitlenen in verhouding tot haar eigen middelen.

over kapitaalbuffers beschikt (reserves van meer dan 56 miljard EUR in 2023, ten opzichte van 36 miljard EUR in 2014) waarmee zij haar eigen risicoactiviteiten zou kunnen uitbreiden;

50. is bezorgd over de situatie van Northvolt AB, een batterijfabrikant waarvan de activiteiten als cruciaal werden beschouwd in het groenetransitieproces; merkt op dat Northvolt als onderdeel van de schuldfinanciering voor de uitbreiding van een gigafabriek over een aanzienlijk pakket EIB-leningen van iets meer dan 942,6 miljoen EUR beschikt;

51. benadrukt dat de verwachting was dat de uitbreiding van de gigafabriek de jaarlijkse batterijproductiecapaciteit zou verhogen en dat de uitbreiding van strategisch belang werd geacht voor het mondiaal concurrentievermogen; is van mening dat de interventie van de EIB in deze verrichting in overeenstemming was met haar missie en aansloot op de strategieën van de EU voor de sector;

52. verzoekt de Commissie een intern onderzoek in te stellen om de redenen voor en de context van de mislukking van dit vlaggenschipproject te achterhalen en lering te trekken uit deze ervaring om te voorkomen dat een soortgelijke situatie zich opnieuw voordoet of om de vroegtijdige opsporing ervan mogelijk te maken;

53. blijft erbij dat de grootste toegevoegde waarde van EU-steun ligt in het stimuleren van investeringen met een hoger risico in innovatieve bedrijven, het opschalen van strategische EU-bedrijven en het mogelijk maken van overgangsprojecten op lange termijn die geen financiering uit de particuliere sector kunnen krijgen; is van mening dat het InvestEU-programma, om zijn doelstellingen op het gebied van innovatie en concurrentievermogen effectief te kunnen nastreven, moet zijn gericht op de financiering van investeringen met een hoger risico en een grotere schaal, en dat de EIB-groep moet deelnemen aan meer en grotere projecten met een hoog risico, waarbij een meer op risicoabsorptie gerichte inzet van InvestEU-middelen wordt gecombineerd met een gelijkwaardige oriëntatie bij de aanwending van de eigen financiële middelen van de EIB-groep;

54. is zich ervan bewust dat voordat de leden van de Directie van de EIB beginnen aan hun ambtstermijn bij de EIB, die doorgaans twee tot zes jaar duurt, vaak ambtenaren zijn in hun land van herkomst, en dat zij daarom het recht hebben om onder bepaalde voorwaarden gedurende de afkoelingsperiode (die is verlengd tot 24 maanden na afloop van hun ambtstermijn bij de EIB) professionele ontwikkelingsmogelijkheden na te streven; merkt op dat de Directieleden wordt gevraagd de Commissie ethiek en compliance op de hoogte te stellen en zo snel mogelijk goedkeuring te vragen voor onderhandelingen over een mogelijk dienstverband;

55. herinnert aan de herhaalde verzoeken van het Parlement om het mechanisme ter voorkoming van belangenconflicten binnen de EIB te versterken en de behandeling van dergelijke gevallen te verbeteren, en om een duidelijke beschrijving te verschaffen van de voorwaarden waaronder vicepresidenten van de EIB kunnen deelnemen aan besluitvorming over verrichtingen in hun land van herkomst, en dringt erop aan aandacht aan deze kwesties te besteden in een toekomstige herziening van de gedragscode van de directie;

56. wijst erop dat de Europese Ombudsman in zijn besluit van 31 oktober 2023 in zaak 611/2022/KR constateerde dat een voormalige vicepresident betrokken was bij de goedkeuring van financieringsovereenkomsten tussen de EIB en een nationale stimuleringsbank[4] in zijn land van herkomst in de weken voor zijn benoeming als algemeen directeur van die nationale stimuleringsbank, ondanks het advies van het hoofd Naleving van de EIB om geen zaken te doen met die bank terwijl zijn benoemingsprocedure liep; begrijpt dat deze zaak dateert uit een tijd vóór de inwerkingtreding van de huidige gedragscode van de directie, die nu specifieke bepalingen bevat over de toekomstige dienstverbanden van directieleden;

57. merkt op dat risicobeperkende maatregelen, zoals ringfencing en afkoelingsperioden, de meest gebruikelijke voorzorgsmaatregelen zijn die worden gebruikt bij de behandeling van draaideurzaken, en begrijpt dat dergelijke maatregelen worden uitgevoerd en nageleefd door de Directieleden, met inbegrip van hen over wie onlangs in de media werd bericht;

Controle, transparantie en toezicht

58. betreurt het dat de Europese Rekenkamer nog steeds geen volledige toegang heeft tot alle gegevens over de verrichtingen van de EIB; is van mening dat de Europese Rekenkamer toegang moet krijgen tot alle informatie die nodig is om alle EIB-verrichtingen die zijn opgezet en uitgevoerd om EU-beleid uit te voeren, volledig en uitputtend te kunnen beoordelen; roept de Rekenkamer op om alle verrichtingen waarbij de EU-begroting op enigerlei wijze is betrokken, zo goed mogelijk te controleren;

59. merkt op dat de belangrijkste relevante controletaken zijn toevertrouwd aan het Comité ter controle van de boekhouding van de EIB, een volledig onafhankelijk orgaan; is van mening dat de deelname van gekwalificeerde externe vertegenwoordigers aan specifieke taken van het Comité ter controle van de boekhouding de objectiviteit van de analyses van het Comité zou kunnen vergroten;

60. merkt op dat het transparantiebeleid van de EIB een compromis vormt tussen het beginsel van openheid en de noodzaak om gevoelige informatie te beschermen; merkt op dat in het beleid wordt aangegeven welke informatie wanneer proactief moet worden gepubliceerd − bijvoorbeeld dat projectsamenvattingen ten minste drie weken voordat de financiering van het project ter goedkeuring aan de Raad van Bewind van de EIB wordt voorgelegd, moeten worden gepubliceerd − en de relevante uitzonderingen worden beschreven;

61. merkt op dat in 2023 449 projecten werden goedgekeurd door de Raad van Bewind van de EIB en dat bijna alle (94 %) projectsamenvattingen werden gepubliceerd, in de meeste gevallen (57 %) voorafgaand aan de goedkeuring; merkt op dat alle EIB-verrichtingen die worden uitgevoerd via financiële tussenpersonen op de website van de EIB worden gepubliceerd en dat de EIB op verzoek gedetailleerde informatie verstrekt;

62. wijst erop dat alle documenten van de EIB voor iedereen toegankelijk zijn, in overeenstemming met de aanname ten gunste van openbaarmaking; benadrukt dat alle aanvragers vooraf moeten worden geïnformeerd over het feit dat het publiek de ruimst

[4] Nationale stimuleringsbanken zijn financiële tussenpersonen tussen de EIB en kleinschalige projecten die profiteren van EIB-investeringen.

mogelijke toegang tot documenten zal krijgen, en dat eventuele redenen voor weigering uitsluitend gebaseerd mogen zijn op de uitzonderingen;

63. herhaalt dat de goedkeuring van een memorandum van samenwerking tussen het Parlement en de EIB een meer gestructureerde dialoog zou bevorderen; prijst in dit verband de ongekende samenwerking van de EIB met het Parlement bij de voorbereiding van deze resolutie en merkt op dat dit een concrete uiting van openheid en transparantie is;

Follow-up van de aanbevelingen van het Parlement

64. verzoekt de EIB verslag te blijven uitbrengen over de stand van zaken met betrekking tot de eerdere aanbevelingen van het Parlement, met name ten aanzien van de bereikte resultaten en de impact van de maatregelen die zijn genomen om haar prioriteiten en het EU-beleid uit te voeren, en ten aanzien van de maatregelen die zijn genomen om belangenconflicten, fraude, corruptie en andere mogelijke vormen van wangedrag beter tegen te gaan;

°

° °

65. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie en verzoekt de Raad en de Raad van Bewind van de EIB een debat te houden over de hierin gepresenteerde standpunten van het Parlement.